

Staročeská kronika tak řečeného Dalimila

Staročeská kronika tak řečeného Dalimila je nejstarší dochovanou česky psanou kronikou. Její vznik je kladen do počátku, snad první dekády, 14. století. Jedná se o jeden z nejdůležitějších pramenů pro poznání světa české středověké šlechty. V dalších letech byly do kroniky přidány dodatky. Již ve 30. letech 14. století byl vytvořen rýmovaný německý překlad. Byl pořízen zřejmě v Praze, překladatel není znám. Přibližně ve stejné době vznikl také latinský prozaický překlad.

Kronika obsahuje téměř čtyři a půl tisíce veršů, které jsou tematicky rozděleny do sto tří kapitol. Události jsou datovány spíše výjimečně. Předlohou byl autorovi Kosmas a jeho Pokračovatelé.

Dodnes není známo, kdo je skutečným autorem kroniky. V r. 1541 vydal Václav Hájek z Libočan Kroniku českou, kde uvádí mezi autory pramenů, ze kterých čerpal, také Dalimila Mezeříčského, kanovníka kostela boleslavského. Tak se poprvé objevilo jméno dodnes spojované s první česky psanou kronikou. Ovšem tohle jméno nebylo nikdy žádným pramenem doložené.

Tzv. Dalimil vykládá české dějiny od nejstarších dob až do roku 1314. Autor se v kronice věnuje výhradně českým dějinám. V době, kdy byla kronika psána, do Čech silně proniká německá kultura a jazyk. Autor v díle projevuje vlastenectví, hájí však především zájmy české šlechty proti měšťanstvu. Pro zdůrazňování významu češtiny byla kronika oblíbená za národního obrození.

Edice

Staročeská kronika tak řečeného Dalimila 1-2. Vydání textu a veškerého textového materiálu, edd. J. Dahnělka, K. Hádek, B. Havránek, N. Kvítková. Praha 1988.

(FRB III., dostupné na webu Czech Medieval Sources On-line).

BROM, Vlastimil: Di tutsch kronik von Behem lant. Die gereimte deutsche Übersetzung der alttschechischen Dalimil-Chronik. Brno 2009.

VIDMANOVÁ, Anežka: Nad Pařížskými zlomky latinského Dalimila. Slovo a smysl. Časopis pro mezioborová studia 5, 2006, s. 25–67.

Literatura

BLÁHOVÁ, Marie: Staročeská kronika tak řečeného Dalimila v kontextu středověké historiografie latinského kulturního okruhu a její pramenná hodnota. Díl 3. Historický komentář. Praha 1995.

LEHÁR, Jan: Nejstarší česká epika. Praha 1983.

ŠŤASTNÝ, Radko: Tajemství jména Dalimil. Praha 1991.

Lucie Ježová, UČO: 449153, Úvod do studia středověkých dějin